REPUBLICA MOLDOVA
Mun. UNGHENI
Judecătoria UNGHENI

HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ

26 iulie 2023

În cauza civilă nr. 2-1849/2022 *(nr. electronic -2-22087760-51-2-22062022-1),*
având ca obiect cererea de chemare în judecată cu valoare redusă introdusă la 22 iunie 2022, care privește pe

Asociația Profesională „BIROUL NAȚIONAL al ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICOLE” (reclamant)

împotriva

Ion SANDU (pârât)

- *cu privire la încasarea despăgubirii în ordine de regres;*

JUDECĂTORIA UNGHENI,
în numele căreia examinează judecătorul specializat în materie civilă:
Constantin CHILIAN, *judecător*

- *a soluționat* cauza în procedură scrisă, fără participarea părților, în baza materialelor anexate la dosar, deliberând în privat la 15 decembrie 2022; *în urma căreia*

- *a adoptat și a pronunțat* dispozitivul hotărârii la 26 iulie 2023;

- *a înregistrat* cererea de apel depusă de *reclamantul* Asociația Profesională „BIROUL NAȚIONAL al ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICOLE” la 11 august 2023, *în urma căreia*

întocmește hotărârea integrală, având în vedere *(a)* perioada zilelor nelucrătoare (concediu de odihnă anual – 21 august – 27 septembrie 2023); (b) termenul necesar pentru redactarea unei hotărâri pe cazuri

complexe raportat la volumul excesiv de muncă (*cereri repartizate și examinate în perioada 27 iunie – 31 decembrie 2023* – 594 (1146 pe an); anul 2024 – 130);

cu următorul cuprins:

PARTEA DESCRIPTIVĂ

Pretențiile reclamantului.

1. La 22 iunie 2022, *reclamantul* Asociația Profesională „BIROUL NAȚIONAL al ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICOLE” (în continuare – „reclamant”) a depus prezenta cerere împotriva *pârâtului* Ion SANDU (în continuare – „pârât”).

2. La 22 iunie 2022, cererea a fost repartizată, în mod aleatoriu, judecătorului Constantin CHILIAN. Prin încheierea din 27 iunie 2022, judecătorul a constatat că cererea este cu valoarea redusă și a acceptat-o în procedură scrisă.

3. Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat:

(1) încasarea din contul pârâtului a sumei de 16.420,74 de lei, cu titlu de despăgubire de asigurare;

(2) încasarea din contul pârâtului a sumei de 4.995,19 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere;

(3) încasarea din contul pârâtului a sumei de 800 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru evaluarea pagubelor;

(4) încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor judiciare, sub forma: (a) taxei de stat în mărime de 666,47 de lei; (b) cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1.500 de lei.

4. Pentru a-și demonstra pretențiile de mai sus, reclamantul a depus la dosar, în copie, mai multe înscrisuri.

Pregătirea cauzei. Observațiile pârâtului.

5. Prin încheierea din 27 iunie 2022, pârâtul a fost obligat să depună referință în termen de 30 de zile de la data primirii documentelor expediate de judecător (f. d. 54).

6. La 29 iunie și 6 iulie 2022, încheierea menționată, cererea și înscrisurile anexate au fost recepționate de pârât și sora acestuia, contra semnătură, la domiciliii diferite (f. d. 56 – 57).

7. În pofida obligației de mai sus, pârâtul nu a depus referință.

8. Termenul de judecare a cauzei a fost stabilit pentru 15 decembrie 2022.

Soluționarea cauzei și mijloacele de probe administrate de participanți.

9. Judecătorul *a soluționat* cauza în procedură scrisă, fără participarea părților, în baza materialelor anexate la dosar, deliberând în privat la 15 decembrie 2022.

10. Dispozitivul hotărârii a fost adoptat la 26 iulie 2023, având în vedere că:

- timpul necesar pentru studierea eficientă și redactarea soluției ***este insuficient raportat*** la volumul excesiv de muncă (cereri repartizate în *anii 2019 (dec.) - 2022* – ***3 052,*** iar cauze examinate - ***1 772***; cereri repartizate în *2023* – 726); *inclusiv*
- zilele lucrătoare în anul 2021 – 180 din 253, indicând o sarcină de lucru exagerată pe zi – de 5,916 cereri (1065 / 180), precum și regimul de lucru special, *limitat*, de activitate în urma declarării stării de urgență (1 aprilie – 14 mai 2021);
- zilele lucrătoare în anul 2022 – 197 din 254, ceea ce arată sarcina de lucru exagerată pe zi – de 5,11 cereri (1007 / 197);
- necesitatea de a asigura capacitatea optimă de muncă și de a menține starea sănătății, prin două pauze obligatorii luate pe parcursul zilei cu durata de 15 minute fiecare (Hot. Guvernului nr. 819/2016, p. 46 – 49);
- procedura rapidă de examinare a unui litigiu nu justifică nerespectarea garanțiilor unui proces echitabil (*vezi Curtea Constituțională* – hotărârea nr. 17/2021 (p.3); *CEDO* – Nideröst-Huber vs Elveția, 18 februarie 1997, para. 30; Özgür Keskin vs Turcia, 17 octombrie 2017, para. 33).

MOTIVAREA INSTANȚEI DE JUDECATĂ

PRETENȚIILE RECLAMANTULUI.

Argumentele participanților la proces.

11. *Reclamantul Asociația Profesională „BIROUL NAȚIONAL al ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICOLE”* a arătat că pârâtul a fost recunoscut contravențional de producerea accidentului de circulație rutier, cauzând un prejudiciu patrimonial în mărime de 16.420,74 de lei. Ulterior, suma respectivă a fost achitată persoanei păgubite la 3 iulie 2019. Reclamantul a subliniat că mijlocul de transport aflat în utilizarea pârâtului era asigurat pentru cazuri de răspundere civilă auto. În acest caz, reclamantul a expediat o pretenție prealabilă pârâtului privind recuperarea despăgubirii. Prin urmare, reclamantul este îndreptățit să formuleze o acțiune de regres față de pârât, în limitele despăgubirii de asigurare achitate.

12. *Pârâtul Ion SANDU* nu a oferit nici un comentariu privind fondul cauzei.

Legislația aplicabilă speței.

13. Judecătorul nu vede motive de a se îndepărta de la normele de drept prezentate de reclamant în cererea de chemare în judecată. Din acest motiv, judecătorul va aplica

- art. 2, art. 4 alin. (1), art. 20 alin. (5), art. 33 alin. (8) din Legea nr. 414 – XV din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civil pentru pagube produse de autovehicule;
- art. 901 alin. (1) lit. e) și art. 942 alin. (1 – 2) din Codul civil.

14. Conținutul normelor de drept va fi dezvoltat în cele ce urmează.

15. Hotărârile Curții Constituționale se aplică direct la soluționarea cazului în acord cu *art. 2 alin. (1) și art. 12 alin. (1) din Codul de procedură civilă.*

Circumstanțele de fapt și analiza judecătorului.

16. Înainte de a ajunge la concluziile de mai jos, judecătorul a reflectat în mod egal în privința tuturor probelor din dosar. În special, s-a ținut cont de legătură reciprocă și capacitatea lor de a răspunde specific și explicit la chestiunile principale ridicate de participanții în proces (vezi art. 130 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă). Astfel, judecătorul s-a concentrat pe acelea argumente, dovezi și afirmații care au importanță și sunt decisive pentru soluționarea corectă a cauzei civile (*vezi* art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă).

17. Judecătorul notează că persoanele fizice care au în proprietate sau utilizare autovehicul supus înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova *sunt obligate* să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării (*vezi* art. 4 alin. (1) din Legea nr. 414 – XVI din 22 decembrie 2006).

18. La 9 aprilie 2019, ora 23:55, pârâtul se afla la volanul tractorului *****, cu nr. de înmatriculare *****, și a tamponat autovehiculul de model „OPEL VECTRA”, cu nr. de înmatriculare *****, condus de proprietarul acestuia, dl Andrei DILION.

19. Conform procesului – verbal cu privire la contravenție din 10 aprilie 2019, pârâtul a fost recunoscut vinovat de *(i)* producerea accidentului rutier și *(ii)* părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier, fiind sancționat pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute de *art. 242 alin. (1) și art. 243 alin. (1) din Codul contravențional* (f. d. 12). Decizia agentului constatator a rămas definitivă și obligatorie, deoarece pârâtul nu a făcut contestație împotriva acesteia.

20. Potrivit datelor din Registrul general asigurări internaționale, reclamantul Ion SANDRU, nu are încheiat niciun contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă în privința tractorului *****, cu nr. de înmatriculare ***** (f. d. 22).

21. Altfel spus, pârâtul *nu poseda* documente care ar demonstra că mijlocul de transport al acestuia este asigurat pentru cazuri de răspundere civilă auto.

22. Drept urmare, judecătorul notează că accidentul rutier din 9 aprilie 2019 a fost considerat caz neasigurat, iar reclamantul Biroul National al Asigurătorilor de Autovehicule a fost obligat să achite despăgubirea persoanei păgubite, Alexandru TROCIN (f. d. 26; *vezi* art. 20 alin. (5) din Legea nr. 414 – XVI din 22 decembrie 2006).

23. La 3 iulie 2019, reclamantul a achitat în folosul dlui Andrei DILION despăgubirea de asigurare în mărime de 16.420,74 de lei, ca urmare a deteriorării automobilului de model „OPEL VECTRA”, cu nr. de înmatriculare ***** (f. d. 29).

24. *În cazul de față,* judecătorul constată că reclamantul a fost îndreptățit să ceară restituirea despăgubirii din contul pârâtului, în ordine de regres, conform *art. 29 lit. d) raportat la art. 33 alin. (8) din Legea nr. 414 – XVI din 22 decembrie 2006.*

25. Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a susținut că pârâtul nu și-a executat obligația de achitarea a despăgubirii de mai sus. Din acest motiv, judecătorul este chemat să răspundă: *(i) dacă* suma indicată în cererea de chemare în judecată este probată; *și după caz, (ii) dacă* există o neexecutare a obligației sau *dacă* există circumstanțe obiective care justifică neexecutarea obligației.

Justificarea sumei indicate în cererea de chemare în judecată;

26. Judecătorul observă că reclamantul a cerut încasarea din contul pârâtului a despăgubirii de asigurare în mărime de 16.420,74 de lei; a dobânzii de întârziere în mărime de 4.995,19 de lei și a cheltuielilor pentru evaluarea pagubelor în mărime de 800 de lei.

27. În primul caz, se observă că prejudiciul cauzat autovehiculului de model „OPEL VECTRA”, cu nr. de înmatriculare *****, a fost stabilit în baza actului de evaluare cost – reparație nr. 66 din 13 mai 2019 (FVS/19/091). Conform acestui document, inginerul expert Evghenii MUDUC a stabilit că paguba constituie 16.420,74 de lei (f. d. 19 - 21).

28. Judecătorul reține înscrisul de mai sus *în calitate de mijloc de probă pertinentă,* care confirmă valoarea pagubei real suportate, în modul cerut de art. 23 din Legea nr. 414 – XVI din 22 decembrie 2006. Totodată, pârâtul nu a combătut faptele stabilite în actul de evaluare cost-reparație și caracterul admisibil al acestuia. Așadar, nu există dubii că datele pe care le conține proba analizată *corespund realității* (*vezi* art. 130 alin. (5) din Codul de procedură civilă).

29. În al doilea caz, judecătorul observă că dobânda de întârziere a fost calculată de la 3 octombrie 2019, respectându-se astfel termenul de 7 zile acordat, conform pretenției expediate pârâtului la data de 19 septembrie 2019 (f. d. 30 – 33). Calcul descifrat anexat la dosar nu a fost contestat de pârât (f. d. 35 - 51).

30. În al treilea caz, anexa nr. 1 semnată de persoanele responsabile *confirmă* că actul de evaluare de mai sus a costat 800 de lei și a fost achitat de reclamant (f. d. 23 - 25).

31. Luând în considerare cele menționate, judecătorul constată că pârâtul nu a adus alte probe decât cele anexate la dosar. Din acest motiv, reclamantul a demonstrat cuantumul pretenției formulate împotriva pârâtului.

Constatarea neexecutării obligației sau, după caz, existența unor circumstanțe care justifică neexecutarea obligației;

32. *Față de condiția de mai sus,* judecătorul subliniază că neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației (*vezi* art. 901 alin. (5) din Codul civil).

33. Judecătorul notează că obligația civilă trebuie executată în modul corespunzător, cu bună – credință și în momentul stabilit (*vezi* art. 858 alin. (1) din Codul civil).

34. Sub acest aspect, judecătorul observă că obligația de restituire a despăgubirii, în ordine de regres, *nu trebuie executată imediat,* deoarece termenul acestei obligații nu rezultă din *Legea nr. 414/2006* sau din natura obligației. În acest caz, debitorul trebuia să execute obligația în termen de 7 zile din momentul recepționării unei cereri prealabile sau depunerii cererii de chemare în judecată față de debitor (*vezi* art. 861 alin. (1), (2) din Codul civil).

35. În acest context, reclamantul a subliniat că pârâtul a fost pus în întârziere din 3 octombrie 2019, prin notificarea din 19 septembrie 2019 (f. d. 30 - 33). Astfel, termenul de executare a obligației este determinat și previzibil pentru pârât, cât timp notificarea a fost făcută în condițiile *art. 22 alin. (4) lit. b) din Codul civil*.

36. Pe de o parte, judecătorul constată că materialele cauzei au fost recepționate de pârâtul Ion SANDU, contra semnătură, fiind trimise prin poștă, cu scrisoarea recomandată și cu aviz de primire (f. d. 50 - 51). Astfel, judecătorul a întreprins toate măsurile disponibile și legale pentru a informa pârâtul despre prezentul litigiu, inclusiv au fost create posibilități egale pentru fiecare participant de a-și apăra interesele.

37. În timpul judecării cauzei civile, pârâtul a continuat să dea dovadă de rea - credință față de obligațiile care trebuiau executate în temeiul legii.

38. Pe de altă parte, judecătorul constată că pârâtul Ion SANDU nu a depus referință. Așadar, pârâtul *nu a combătut* faptele legate de neachitare despăgubirii de asigurare și argumentele reclamantului formulate în acest sens. Mai mult, acesta nu a comunicat despre existența unor impedimente în afara controlului acestuia, care ar justifica neexecutarea obligațiilor pecuniare (*vezi* art. 903 – 904 din Codul civil).

39. Pe cale de consecință, pârâtul nu a executat obligația de restituire a despăgubirii de mai sus în termenul stabilit conform *art. 861 alin. (1), (2) din Codul civil*. Din acest motiv, reclamantul este în drept să obțină plata silită a sumelor de bani datorate ajunse la scadență (*vezi* art. 912 alin. (1) din Codul civil).

CONCLUZIA.

40. Având în vedere raționamentele de mai sus, judecătorul notează că reclamantul a fost îndreptățit să ceară restituirea despăgubirii din contul pârâtului, în ordine de regres. În acest context, judecătorul a constatat că (a) mărimea sumelor cerute a fost demonstrată de reclamant, (b) pârâtul a dat dovadă de neexecutare a obligației de plată ajunsă la scadență în urma notificării recepționate. În asemenea condiții, instanța de judecată *a hotărât:*

- *pârâtul* Ion SANDU este obligat să plătească *reclamantului* suma bănească în mărime de 22 215,93 (douăzeci și două de mii două sute cincisprezece, 93) de lei, în baza Ordinului nr. 474 din 03 iulie 2019, cu privire la regularizarea dosarului de daune nr. FVS/19/091.

41. În consecință, judecătorul ajunge la concluzia de a *admite integral* pretențiile legate de încasarea datoriei de mai sus.

REPARTIZAREA CHELTUIELILOR JUDICIARE.

42. Reclamantul a solicitat să-i fie restituită din contul pârâtului *cheltuielile judiciare,* sub forma: *(a)* taxei de stat în mărime de 666,47 de lei*; (b)* cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1.500 de lei. Au fost anexate ordinele de plată care atestă plata sumelor solicitate.

43. Pârâtul nu a comentat această cerere formulată de către reclamant.

În ceea ce privește repartizarea cheltuielilor de judecată între părți.

44. În cazul cheltuielilor judiciare se aplică principiul de drept „*plătește învinsul*”. Astfel, judecătorul observă că pârâtul a pierdut procesul judiciar, iar reclamantul a avut câștig și a demonstrat că a suportat cheltuieli judiciare în mărime de 666,47 de lei.

45. În conformitate cu *art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă*, pârâtul este obligat să plătească reclamantului sumă bănească în mărime de 666,47 de lei, *în ceea ce privește taxa de stat* achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

46. Prin urmare, instanța admite pretenția reclamantului de mai sus.

În ceea ce privește cheltuielile de asistență juridică.

47. În conformitate cu *art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă,* partea care a avut câștig de cauză are dreptul să-i fie compensate cheltuielile de asistență juridică ***(i)*** dacă a fost reprezentată de către avocat și ***(ii)*** dacă a demonstrat că le-a suportat efectiv (real), ***(iii)*** în mod necesar și ***(iv)*** au fost rezonabile ca mărime (*vezi* Amihalachioaie vs Moldova, 20 aprilie 2004, para. 45 – 47; Buzadji vs Moldova (Marea Cameră), 5 iulie 2016, para. 130).

48. Judecătorul observă că reclamantul a fost reprezentat de avocat, în bază de mandat, căruia i-a achitat *efectiv* suma de 1.500 de lei (f. d. 38).

49. Pentru a dovedi caracterul necesar și rezonabil al mărimii cheltuielilor, reclamantul este obligat să indice motivele de fapt pe care își întemeiază această pretenție (*vezi* art. 166 alin. (2) lit. e) din Codul de procedură civilă). Prin *punctul 21[1] din hotărârea nr. 25 din 28 iunie 2004*, Plenul Curții Supreme a dezvoltat mai mulți factori care au importanță la stabilirea mărimii acestor cheltuieli (complexitate, timpul necesar; constrângerile de timp pentru avocat etc). Elemente similare pot fi găsite în *art. 64 alin. (6) din Statutul Profesiei de Avocat.*

50. Judecătorul constată că reclamantul nu a oferit informații detaliate privind acțiunile întreprinse și timpul cheltuit de avocat pe marginea cauzei *sau* alte date care ar permite aprecierea costului total al acestor servicii (*vezi* Lupăcescu și alții vs Moldova, 21 martie 2006, para. 40; Amihalachioaie, citată, para. 47).

51. Totuși, judecătorul *recunoaşte* efortul avocatului și *apreciază* munca depusă în cadrul cauzei (acumularea probelor, redactarea cererii, prezentarea acestor probe). Astfel, lipsa argumentării acestor cheltuieli nu este un motiv suficient pentru a respinge integral această pretenție (*vezi* Levința vs Moldova, 16 decembrie 2008, para. 117). În orice caz, nerespectarea acestei obligații va influența mărimea sumei care poate fi compensată.

52. Prin urmare, judecătorul notează că avocatul reprezintă reclamantul pe mai multe cazuri care sunt asemănătoare după natura lor, iar circumstanțele de drept și esența încălcării drepturilor sunt similare în mare parte în fiecare caz (*vezi* Lupăcescu, citat, para. 40). În plus, cauza a fost examinată în procedură scrisă care implică un efort și un timp mai redus din partea avocatului în comparație cu serviciile prestate într-o cauză aflată în procedură generală. Din acest motiv, cheltuielile de judecată pretinse de reclamant nu sunt rezonabile în mărimea cerută.

53. În asemenea condiții, judecătorul acordă reclamantului cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1.000 de lei.

DISPOZITIVUL

Pentru aceste motive, *în numele LEGII*,
judecătorul

1. *Admite parțial* acțiunea civilă intentată de ***reclamantul*** **Asociația Profesională „BIROUL NAȚIONAL al ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICOLE”** (IDNO: 1003600005054; sediul – mun. CHIȘINĂU, str. M. KOGĂLNICEANU, nr. 16, ap.1) împotriva ***pârâtului*** **Ion SANDU** *****).

2. *Hotărăște că pârâtul* Ion SANDU trebuie să plătească *reclamantului* Asociația Profesională „BIROUL NAȚIONAL al ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICOLE” suma bănească în mărime de **22 215,93 (douăzeci și două de mii două sute cincisprezece, 93) de lei**, în baza Ordinului nr. 474 din 03 iulie 2019, cu privire la regularizarea dosarului de daune nr. FVS/19/091, având următoarele componente:

- *(i) titlul de despăgubire de asigurare în cuantum de 16 420,74 de lei;*
- *(ii) dobânda de întârziere în sumă de 4 995,19 lei;*
- *(iii) cheltuielile pentru evaluarea pagubelor în mărime de 800,00 lei.*

3. *Hotărăște că pârâtul* Ion SANDU trebuie să plătească *reclamantului* Asociația Profesională „BIROUL NAȚIONAL al ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICOLE” suma bănească în mărime

a) **666,47 (șase sute șaizeci și șase,47) de lei,** cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată;

b) **1.000 (una mie) de lei,** cu titlu de compensare pentru cheltuielile de asistență juridică achitate în folosul avocatului. Restul sumei se respinge, *deoarece* reclamantul nu a demonstrat caracterul rezonabil al cheltuielilor în măsura în care nu a prezentat o listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate raportat la timpul aferent acestora și costul lor.

4. Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Ungheni.

5. Hotărârea va deveni definitivă în condițiile art. 254 din Codul de procedură civilă.

Hotărârea judecătorească integrală este pusă la dispoziția participanților la proces, prin remiterea acesteia la domiciliul/sediul lor cunoscut de către instanța judecătorească și prin plasarea pe pagina web – „https://jun.instante.justice.md/”, în ordinea prevăzută de legea procedural civilă.

Constantin CHILIAN
judecător _____